

Ярослав ОСИПЕНКО,

orcid.org/0000-0001-8207-4852

*аспірант кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) osipenko555@gmail.com*

СПЕЦИФІКА СВЯТКУВАННЯ «МАЛАНКИ» НА БУКОВИНІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

У статті розкрито специфіку святкування «Маланки» на Буковині в контексті історії та сучасності. Методологія наукової розвідки ґрунтується на методологічних принципах історичного підходу до аналізу культурно-мистецьких явищ. Використано теоретичний підхід, який дав змогу комплексно розкрити комплексно питання специфіки святкування «Маланки» на Буковині від минулого до сучасності на основі джерелознавчого матеріалу та власних спостережень.

Зазначено, що через історичні події протягом століть, своєрідні взаємовідносини між українцями, румунами та молдаванами, специфіку ідентичності кожного з субетносів призвело до формування унікального культурно-мистецького середовища на Буковині, обрядові елементи якого значно відрізняються від інших етнорегіонів України. «Маланка» або «Меланка» – один із традиційного виду новорічного гуляння з переодягненими персонажами, а також відомого в Україні дійства водіння кози, сягає корінням у витоки давніх аграрно-магічних звичаїв.

У радянський період традиція маланкування була під постійною негласною забороною ідеологієї влади, а її учасників переслідували. Однак, з проголошенням Незалежності України і до сьогодні, святкування календарно-обрядових свят відновились і набрало великої популярності. Слід констатувати, що протягом останніх тридцяти років з розвитком процесів урбанізації народні традиції та обряди пройшли процеси синтезу та трансформації, окремі елементи святкування «Маланки» повністю зникли в наш час. Тематика святкування «Маланки» висвітлена у працях дослідників України, Румунії, Молдови.

Доведено, що витоки святкування «Маланки» мають давньоукраїнське коріння, а своєрідні традиції маланкування вплинули на інтеграцію культур етносів, які населяють територію Буковини, взаємодоповнили налітру зимового обряду, зберігаючи на сьогодні у своїй основі етнічні особливості святкування. Святкування та популяризація «Маланки» сприяло створенню неповторного етнофестивалю на Буковині під назвою «Маланка-Фест» та ін.

Ключові слова: культура, фестивальний рух, Буковина, мистецькі колективи, виконавство, Маланка.

Yaroslav OSYPENKO,

orcid.org/0000-0001-8207-4852

*Graduate student at the Department of Musical Ukrainian Studies and Folk Instrumental Music Art
Educational and Scientific Institute of Arts of Vasil Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) osipenko555@gmail.com*

SPECIFICITY OF THE «MALANKA» CELEBRATION IN BUKOVINA: HISTORY AND PRESENT

The article reveals the specifics of the «Malanka» celebration in Bukovina in the context of history and modernity. The methodology of scientific research is based on the methodological principles of the historical approach to the analysis of cultural and artistic phenomena. A theoretical approach was used, which made it possible to comprehensively reveal the specifics of the celebration of «Malanka» in Bukovina from the past to the present on the basis of source material and personal observations.

It is noted that due to historical events over the centuries, peculiar relations between Ukrainians, Romanians and Moldovans, the specifics of the identity of each of the sub-ethnic groups led to the formation of a unique cultural and artistic environment in Bukovina, the ritual elements of which are significantly different from other ethnic regions of Ukraine. «Malanka» or «Melanka» is one of the traditional types of New Year's festivities with disguised characters, as well as the well-known event of driving a goat in Ukraine, which has its roots in ancient agrarian and magical customs.

In the Soviet period, the tradition of lightning was under a permanent unspoken ban of the ideological authorities, and its participants were persecuted. However, with the declaration of the Independence of Ukraine and to this day, the celebration of calendar and ritual holidays has resumed and gained great popularity. It should be stated that during the last thirty years with the development of urbanization processes, folk traditions and rituals have undergone processes of synthesis and transformation, certain elements of the «Malanka» celebration have completely disappeared in our time. The theme of the «Malanka» celebration is covered in the works of researchers from Ukraine, Romania, and Moldova.

It has been proven that the origins of the celebration of "Malanka" have ancient Ukrainian roots, and the peculiar traditions of «malanka» influenced the integration of the cultures of the ethnic groups that inhabit the territory of Bukovyna, complemented the palette of the winter ritual, preserving today the ethnic features of the celebration. The celebration and popularization of «Malanka» contributed to the creation of a unique ethno-festival in Bukovina called «Malanka-Fest» and others.

Key words: culture, festival movement, Bukovyna, art groups, performance, Malanka.

Актуальність теми дослідження. Важливе місце в культурі українців посідає календарна обрядовість. Оригінальними та неповторними елементами обрядовій вирізняється в Україні етнорегіон Буковини. Під час історичних сусідських взаємовідносин українців румунів та молдован сформувалось певне унікальне культурне середовище, яке впливало одне на одних, і у процесі взаємодії створилися особливості їхньої культури. Урбанізаційні процеси спричинили процес трансформації та синтезу в обрядовості, елементи календарних свят частково втратились, адже тих, хто передає традиції нащадкам з кожним роком стає дедалі менше.

Аналіз досліджень. Календарну обрядовість буковинців досліджувало чимало науковців, зокрема Д. Кантемір, Б. Хаждеу, Т. Памфіле, А. Лабріора, А. Матеєвич, Г. Спатару (Спатару, 1982: 54–58), Р. Вулканеску, Г. Врабіє, П. Кармен, Б. Яцимирський, Г. Кожоляно (Кожоляно, 2011: 161–166; 2010: 142–144; 2014), О. Курочкін (Курочкін, 2010: 168–174; 2000: 70–75), та інші.

Зокрема, О. Кожоляно у своїй монографії «Календарні свята та обряди українців Буковини: семантика і символіка» (Кожоляно, 2014) описав витоки календарних свят і обрядів українців Буковини, дослідив символіку зимових, весняних, літніх та осінніх календарних свят українців Буковини та специфічні елементи обрядовості краю, охарактеризував основні складники їх обрядовості, також удосконалив семантику та символізацію календарних свят.

Варто зазначити, що наукові розвідки Г. Кожолянка щодо зимової обрядовості молдаван засвідчують подібність звичаєвих форм молдаван з сусідніми етносами, а саме з румунами та українцями. Здебільшого ця схожість зумовлена тривалим співіснуванням етносів на терені Буковини та сусідніми територіями, адже Буковина протягом століть у силу свого прикордонного положення була контактною зоною різних етнічних груп, взаємодія між якими характеризувалася взаємовпливом і запозиченнями (Кожоляно, 2010: 143).

Цінні фольклористичні матеріали про етнографічний матеріал календарної обрядовості молдаван і румунів містить праця історика Д. Кантеміра під назвою «Опис Молдови» (1973). Важливими є праці Б. Хаждеу, Т. Памфіле, А. Лабріора. Дослід-

ник А. Матеєвич у своїй роботі «Privelisti si datini stramosesti» (1893) намагається з'ясувати походження румунських традицій.

Питанням календарної обрядовості молдавсько-румунського населення, зокрема Буковини, присвячена праця «In lumea teatrului popular» (1984), молдавського дослідника Г. Спатару. Розкриваючи у книзі обряд «Маланки», дослідник вказує на її українське походження. «Це підтверджується і тим, що святкування «Маланки» властиве тільки тій частині молдавського народу, яка протягом століть контактувала з українцями в силу історичних і географічних обставин» (Кожоляно, 2010: 145). Вивченням зимової обрядовості на Буковині займалися не лише українські фольклористи, а й науковці з сусідніх пограничних країн, зокрема з Румунії – історик-етнограф Р. Вулканеску, фольклористи Г. Врабіє, П. Кармен.

В праці, присвяченій календарній обрядовості населення прикордонних територій «Календарные праздники на украинско-молдавском пограничье и их современные судьбы» (1987), київський етнограф О. Курочкін відмітив, що новорічно-різдвяні обряди молдаванів та румунів Буковини не притаманні для населення Молдови та Румунії. Також важливим є те, що автор відзначає культурне взаємопроникнення етносів, проживаючих на території Буковини.

Мета статті – комплексно висвітлити специфіку святкування «Маланки» на території Буковини від давнини до сьогодення.

Вклад основного матеріалу. Оригінальним у зимовій обрядовості Буковини до сьогодні залишається святкування «Маланки», особливо у її специфіці, що має в основі українсько-молдавські етнокультурні взаємозв'язки. Свято «Маланки» або «Меланки» (походження свята припадає на 31 грудня за церковним календарем, день св. Меланії, що за новим стилем відмічаються 13 січня) це один з типів традиційного новорічного обходу з рядженими персонажами.

Починаючи з XIX ст. святкування «Маланки» трансформувалося у святкову забаву, де переважують роль відігравали шлюбні теми (учасники дійства першочергово приходили у двори, в яких були неодружені дівчата). Поступово весільні мотиви дещо змінилися на ігрові та розважальні (Курочкін, 2010).

Значимо, що дискусії на рахунок походження обрядових мелодій на українсько-молдавському прикордонні детально розкрито у теоретичній монографії молдавського музикознавця Я. Мироненка. У цій роботі автор виділив декілька типів пісень про Меланку, та кваліфікував їх як жанр самостійної зимової обрядової поезії в обох національних традиціях.

Святкування «Маланки» у теперішній час, особливо на території Буковини Бессарабії та Гуцульщини має багато різнопланових персонажів, серед яких, звісно Маланка, солдат, лікар, коваль, перукар, піп, мисливець, смерть та багато інших. Кожен з них має відповідний образ – підкреслений маскою та костюмом, а також грає свою роль. Їх театралізоване дійство носить жартівливий характер, та супроводжується веселощами.

Костюми, втілені в образах української «Маланки» намагаються відтворити якомога більше побутових деталей зі збереженням етнографічних традицій, але разом з тим максимально наближені до життєвих реалій. Костюми цих персонажів можуть бути, без перебільшення, музейними експонатами.

Дослідник О. Курочкін зазначає, що у молдавській традиції народних вистав «Маланка» відома як героїчний персонаж (українська дівчина, що загинула в боротьбі з татарами) (Курочкін, 2010).

Досліджуючи географічний аспект українських новорічних обходів з масками, слід констатувати, що ареал розповсюдження обряду «Маланка» є неоднорідним. Варто виділити два регіональних комплекси: Західне або Правобережне Придністров'я та східне або лівобережне Подніпров'я. Перший комплекс, який ми назвали, знаходиться на південному заході України, та межує з Карпатськими горами.

Основними ядрами території «Маланки» є Галичина, Поділля, Буковина, Придністров'я Молдови, звідки, пішов поступовий розвиток «карнавальних традицій». Ці зазначені регіони збігаються з ареалом поширення щедрівок, що вперше визначив музикознавець К. Квітка.

Театральне дійство та пісня «Маланка» добре відомі також у молдовському та румунському фольклорі, переважно в регіонах їхнього стійкого етнокультурного контакту з українським населенням (Північна Буковина та Північна Молдова), де існує багато змішаних обрядів. Такі обряди формуються завдяки тісним міжкультурним зв'язкам та взаємовпливу (Спатару, 1982).

Святкування «Маланки» відбувається з музикою на протязі всієї ночі. В минулому маланкарі ходили від хати до хати, таким чином вітаючи

кожного господаря. У наш час вони приходять до тих, хто має незаміжніх дочок. Під вікном грали новорічну пісню про «Маланку-Подністрянку».

За народними уявленнями, відвідування «Маланкою», приносить щастя, і ця благодотворна дія має проявлятися у двох основних сферах – господарській діяльності та подружніх стосунках. У давнину на Новий рік з «Маланкою» ходили від хати до хати посівати, а господарі просили посівальників присісти в хаті: «сядь же та посидь, щоб у нас же добро сідало – кури, гуси, рої, старости». Варто зазначити, що репертуар обрядових та ігрових прийомів, які виконують «маланкарі», багато в чому залежить від реакції господаря. За їх бажанням обряд може проводитися в повній або зкороченій формі, в першому випадку він проходить у дворі і будинку, у другому – на вулиці.

Зміни зовнішнього вигляду учасників новорічного свята вивели їх за рамки нормальної поведінки та порушили усталені в повсякденному житті, поняття «дозволене» та «непристойне». Мова йде про так звану «карнавальну свободу» (за М. Бахтіним). Сьогодні такі жарти відходять у минуле, бо суперечать сучасній етиці та моралі. До сьогодні «маланкарі» за традицією починають і закінчують свій новорічний маршрут на перехресті.

Слід зазначити, що цей вид загальносільського карнавалу на Василя відомий на Прикарпатті в Україні під назвами «сход», «плес», «забава», «данець», «жок» тощо. У центрі кола – стають музиканти та чоловіки, а на деякій відстані від них – дівчата та усі інші. Для новорічного «данцю» характерно чітке вираження етикету поведінки. У давнину на очах усієї громади «калфа» звітував про хід свята та оголошував загальну суму зібраного. Публічно назвали ім'я дівчини, яка найщедріше нагородила «Маланку». За це вона отримала право станцювати свій перший танець. «Калфа» та двоє помічників – «козаків» почесно заводили дівчину в коло, де танцювали тільки з нею. Називається цей звичай «робити сабаш». Іноді на такому дійстві калфи з усіх кутків виконували свій, окремий танець (Курочкін, 2000: 72).

У давній системі календарних звичаїв зимового циклу українців важливе місце посідають обрядові змагання, причому розрізняють дві основні форми змагань: боротьба ряджених та кулачні бої. Раніше під час зіткнення двох «Маланок» у різних частинах села закінчувалося колективною бійкою, в якій використовувалися не лише кулаки, а й гуцульські сокири – «бартки» чи лати від плоту (Курочкін, 2000: 73).

У деяких селах Чернівецької, навіть Івано-Франківської та Вінницької областей досі

збереглося обрядове змагання, яке належить до народної культури давніх часів – це боротьба переодягнених «ведмедів». Особливих правил у протистоянні цих героїв немає. Зазвичай потрібно повалити суперника на землю. Як і в інших традиційних видах боротьби, вагових категорій і часових обмежень немає. Якщо результат поєдинку викликає сумніви, суперникам надається право повторити сутичку до трьох разів.

Цікавою особливістю буковинського поєдинку в масках є те, що «ведмеді» виходять в коло разом з «циганами». За допомогою ланцюжка, який з'єднує обох партнерів, «цигани» впливали на хід сутички. Існує звичай, що переможені «маланкарі» мають пригощати своїх суперників-переможців. Ще один привілей «кута», який виграє, отримує право провести загальносільський новорічний «данець» (Курочкін, 2000: 73).

Етнографічний матеріал Карпатсько-Придністровського регіону дав змогу виявити функціональний зв'язок обряду «Маланка» зі стихіями води та вогню. Маємо багато свідчень з різних слов'янських джерел про обов'язкове купання маланкарів на Водохреща (інші назви Йордан, Ордан, Ардан тощо).

В період сьогодення купання «периферії» у крижаній воді вже не пов'язане з релігійними мотивами, а має ознаки спортивного змагання – де молоді люди демонструють свою мужність і завзятість.

На завершальних етапах обряду «Маланка» важливу функцію також виконує і вогонь. Особливо на Василя вранці на Буковині маланкарі спалюють на перехресті доріг «дідуха» або «діда» – солом'яні оберемки, які стояли від Святвечора до Нового року.

У деяких селах на Буковині донедавна кидали соломі у новорічне багаття, якими були набиті костюми «діда» Маланки, і саму маску. Цей звичай свідчить про те, що язичницькі елементи та атрибути, пов'язані з «іншим» світом, спеціально робилися для свята та знищувалися після його закінчення. Раніше зберігання таких речей вважалося неприпустимим. (Курочкін, 2000: 74).

Народна культура румунів на Буковині відзначена багатьма традиційними звичаями та обрядами. Особливо цікаві ритуали включають «маланкові» привітання у новорічну ніч та масові гуляння у масках та костюмах.

Обряд «Маланки» можна умовно розділити на декілька частин: організація складу виконавців та підготовка маршруту, ритуальний похід «Маланки», який з одного боку є невід'ємною частиною цілого, а з іншого боку – обряд «Маланки» інший – окремою дією.

Ходіння з «Маланкою» – «Malancuta» полягає в тому, що хлопці збираються гуртом, наймали музикантів і ходять під будинки, де живуть дівчата. Хлопці приходять під вікно і співають пісень, вихваляючи дівчат перед батьками батьків дівчат. До персонажа «Маланки» без костюму слід віднести й «калфу» – («calfa»). У багатьох випадках «калфа» виконує роль «діда» («mosul»). Якщо на куті збирається багато парубків для участі в «Маланці», то для забезпечення порядку, крім «калфи», вибирають ще двох його помічників.

Крім костюмів головних героїв, багато часу займають складні маски тваринного світу, особливо ведмедя, руки, ноги і тулуб якого перев'язують великою кількістю соломи. Такий костюм важить десятки кілограмів і вимагає чималої фізичної сили від виконавця ролі ведмедя.

Обійти усе село чи кут села у супроводі музикантів «маланкарі» винні були до сходу сонця. Іноді це могло бути від десятків до сотень помешкань.

Риси поведінки «маланкарів» порівнюють з побратимами, які беруть участь у військових діях. Суворе дотримання принципу одноосібного керівництва: вирішальне слово у визначенні маршруту, місця та часу проведення обряду має голова «Маланки» – «калфа». Свої керівні завдання він виконував за допомогою словесних команд, а також умовних сигналів, поданих свистком або дзвінком. Застосовуючи їх, можна вимовити такі слова, як «Переключись на інший танець», «рушаємо далі» і т.д.

Так, зайшовши на подвір'я, «калфа» спершу запитує, чи господарі можуть прийняти «Маланку»? Господар завжди погоджується. Тоді «калфа» дає наказ зайти усім на подвір'я під супровід музикантів. Усі учасники дійства запрошуються «калфою» по черзі: «baba simosneagul» – «Дідусь і баба» до танцю. Якщо в сім'ї є дівчина, то другий танець вона виконує з «Дідом». «Калфа» має право припинити танці і дати нову команду: «regii si regine» – «Короля і Королеву», які танцюють і співають одночасно.

Після циган і ведмедів «Калфа» закликав до танцю «uf lele»: євреїв, циганів, лікарів та інших персонажів у масках. Після танцю усі учасники «Маланки» дякують господареві, а він у свою чергу частує маланкарів і платить їм. Тож маланкарі ходять по селу та щедрують всю ніч 31 грудня або 13 січня (Кожолянко, 2011: 163).

У різних етнічних регіонах «Маланка» має свої особливості. Подекуди, наприклад у м. Вашківцях Вижницького району чи с. Красноільську Сторожинецького району Чернівецької області унікальні свята «Маланки» перетворилися на багатолюдні гуляння, які щороку приваблюють тисячі

туристів. Унікальними є «маланкові» обряди с. Нижнього Березова на Косівщині, с. Беллеруя Снятинського району Івано-Франківської області, у м. Хоростків Чортківського району Тернопільської області. Найрізноманітніші постаті «Маланок», їх колоритні костюми та атрибути можна побачити щороку в січні – на великому фестивалі «Маланок» у Чернівцях.

У святкуваннях «Маланки» беруть участь лише чоловіки, подекуди трапляються лиш неодружені хлопці. Підготовка до «Маланки» розпочинається задовго до початку святкування. Хлопці розучують колядки і щедрівки, виготовляють маски та костюми. Кількість персонажів та дійові особи карнавалу залежать від конкретного регіону. Майже всюди ведмідь та коза, смерть і чорт, дід та баба, євреї та цигани. У давні часи були спеціальні майстри, які виготовляли маски з тіста та глини, які зараз часто замінюють придбаними масками знаменитостей (Пуківський, 2021).

У м. Вашківці Чернівецької області свято Маланки називають Переберія, оскільки його обов'язковим атрибутом є маска, яку виготовляють із гіпсових бинтів, а потім розмальовують. Протягом десяти років у місті створено декілька гуртів «Маланок». Місто Вашківці має шість кутків (час-

тин міста): Долішний, Горішний, Затепличний, Гнатишин, Кошківий і Старий. Щороку під час святкування «Маланки» кути села змагаються між собою за визначення найоригінальніших та неповторних костюмів та масок, придумують нові образи та ін.

Зазвичай учасників «Маланкового» дійства супроводжують музиканти: від традиційного складу троїстих музик до цілого духового оркестру. «Маланкарі» весь час жартують, веселяться, зупиняють усіх на вулицях, хто їм трапляється на шляху, подекуди влаштовують розіграші-крадіжки.

Висновки. Підсумовуючи, варто наголосити, що в силу історичних обставин, у період заселення етнічної української Буковини представниками сусідніх народів, колорит свята сягає далекої давнини. Проте, сучасна практика ходити з «Маланкою» від дому до дому зазнала змін. Багато давніх обрядових елементів зникли, або замінені сучасними нововведеннями, здебільшого пов'язаними з одягом та персонажами, але у своїй основі етнічні особливості святкування все ж таки збереглися. Попри зміни у суспільстві, люди у регіонах, незважаючи на складні виклики сьогодення, намагаються максимально зберегти як автентичні традиції, так і нововведення святкування «Маланки» для майбутніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кожолянко Г. Народні театральні вистави в новорічній обрядовості румун Буковини. *Календарна обрядовість у життєдіяльності етносу: зб. наук. праць. Матер. міжнар. наук. конф. «Одеські етнографічні читання»*. Одеса, 2011. С. 161–166.
2. Кожолянко Г. Дослідження зимової календарної обрядовості молдаван у другій половині XX століття. *Русин*. 2010. № 2 (20). С. 142–144.
3. Кожолянко О. Календарні свята та обряди українців Буковини: семантика і символіка. Чернівці: Друк Арт, 2014. Вид. 2-ге, зі змінами. 384 с.
4. Курочкін О. Календарні звичаї зимового циклу на українсько-молдавському порубіжжі. *Русин*. 2010. № 2 (20). С. 168–174.
5. Курочкін О. Українські «маланкарі» – східна гілка карпато-балканської карнавальної традиції. *Наукові записки. Том 18. Теорія та історія культури*. 2000. С. 70–75. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9883/Kurochkin_Ukrayins%27ki_malankari.pdf
6. Спатару Г. «Народна драма «Меланка»: її типи та версії». *II Народна творчість та етнографія*. 1982. № 1. С. 54–58.
7. Пуківський Ю. «Переберія на Маланку. Фоторепортаж з українського карнавалу». URL: <https://localhistory.org.ua/texts/statti/pereberiia-na-malanku-fotoreportazh-z-ukrayinskogo-karnavalu/>

REFERENCES

1. Kozholianko, H. (2011). *Narodni teatralni vystavy v novorichnii obriadovosti rumun Bukovyny* [Folk theater performances in the New Year rituals of the Romanians of Bukovyna]. *Kalendarska obriadovist u zhyttiedialnosti etnosu: zb. nauk. prats. Mater. mizhnar. nauk. konf. «Odeski etnografichni chytannia»*. Odesa. Pp. 161–166. [in Ukrainian].
2. Kozholianko, H. (2010). *Doslidzhennia zymovoi kalendarsnoi obriadovosti moldavan u druii polovyni XX stolittia* [Study of the winter calendar rituals of Moldovans in the second half of the XX century]. *Rusyn*. № 2 (20). Pp. 142–144. [in Ukrainian].
3. Kozholianko, O. (2014). *Kalendarsni sviata ta obriady ukraintsv Bukovyny: semantika i symbolika* [Calendar holidays and rites of Ukrainians of Bukovyna: semantics and symbolism]. Chernivtsi: Druk Art. Vyd. 2-he, zi zminamy. 384 s. [in Ukrainian].
4. Kurochkin, O. (2010). *Kalendarsni zvychai zymovoho tsykladu na ukraïnsko-moldavskomu porubizhzhii* [Calendar customs of the winter cycle on the Ukrainian-Moldovan border]. *Rusyn*. № 2 (20). Pp. 168–174. [in Ukrainian].
5. Kurochkin, O. (2000). *Ukrainski «malankari» – skhidna hilka karpato-balkanskoï karnavalnoi tradytsii* [Ukrainian «malankari» are the eastern branch of the Carpatho-Balkan carnival tradition]. *Naukovi zapysky. Tom 18. Teoriia ta istoriia*

.....
kultury. 2000. Pp. 70–75. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9883/Kurochkin_Ukrayins%27ki_malankari.pdf [in Ukrainian].

6. Spataru, H. (1982). «*Narodna drama «Melanka»: yii typy ta versii*» [Folk drama «Melanka»: its types and versions]. *II Narodna tvorchist ta etnohrafia*. № 1. Pp. 54–58. [in Ukrainian].

7. Pukivskyi, Yu. «*Pereberia na Malanku. Fotoreportazh z ukrainskoho karnavalu*» [Pereberia on Malanka. Photo report from the Ukrainian carnival]. URL: <https://localhistory.org.ua/texts/statti/pereberia-na-malanku-fotoreportazh-z-ukrayinskogo-karnavalu/> [in Ukrainian].